

Ministerul
Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

Aprobat
prin decizia CRD Nord
nr. ___ din _____ 2023

Coordonat:
Ana MARDARE
Secretar de Stat
" ___ " _____ 2023

RAPORT DE PROGRES

privind implementarea POR Nord 2022-2024

ianuarie-decembrie 2022

Bălți 2022

CUPRINS

LISTA DE ABREVIERI ȘI ACRONIME	3
SUMAR EXECUTIV	4
INTRODUCERE	6
PRINCIPALELE REZULTATE ALE POR NORD ATINSE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE:	8
Realizări POR Nord la nivel de obiective generale	8
OBIECTIV GENERAL 1: Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a Regiunii de Dezvoltare Nord	8
Direcția prioritară 1.1. Consolidarea rolului și funcțiilor în sporirea competitivității regiunii	9
<i>Dezvoltarea orașelor poli de creștere</i>	9
<i>Accelerarea dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare</i>	9
<i>Revitalizarea orașelor mici și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice</i>	10
Direcția prioritară 1.2. Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiune	11
<i>Dezvoltarea mediului antreprenorial</i>	11
<i>Sporirea atractivității turistice</i>	12
Direcția prioritară 1.3. Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune	12
OBIECTIV GENERAL 2: Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii	13
Direcția prioritară 2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază la nivel regional	15
Direcția prioritară 2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri	18
Direcția prioritară 2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor	19
OBIECTIVUL GENERAL 3: Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de implementare a politicii de dezvoltare regională	20
Direcția prioritară 3.1. Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională	21
Direcția prioritară 3.2. Suport în consolidarea mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională	23
Direcția prioritară 3.3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională	23
PROVOCĂRI ȘI RISCURI	24
BUNE PRACTICI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE	25
CONCLUZII	25

ANEXE

Anexa 1. Raport privind dezvoltarea capacităților specialiștilor ADR Nord, membrilor CRD Nord și a reprezentanților APL din RDN în perioada ianuarie-decembrie, 2022

Anexa 2. Repartizarea mijloacelor financiare ale FNDRL pentru perioada ianuarie-decembrie, 2022

ACRONIME

AAC	Asigurarea cu apă și canalizare
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
APL	Administrația Publică Locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CDI	Cercetare dezvoltare Inovare
CNCDRL	Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale
CRD	Consiliul Regional pentru Dezvoltare
DUP	Document Unic de Program
FNDRL	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală
GLR	Grupul de lucru regional
IA	Incubator de Afaceri
IDAM	Indicele de Deprivare a Ariilor Mici
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ISA	Infrastructura de Sprijin a Afacerilor
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
PI	Parc Industriale
PIB	Produsul Intern Brut
POR	Program Operațional Regional
RIAM	Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova
RDN	Regiunea de Dezvoltare Nord
RDC	Regiunea de Dezvoltare Centru
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud
RDUTAG	Regiunea de Dezvoltare Unitatea Teritorial Administrativă Găgăuzia
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
ZEL	Zonă Economică Liberă

SUMAR EXECUTIV

Documentul unic de program (DUP) 2022-2024, avizat de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCARD) la 03.12.2021 și aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.23 din 12.01.2022 include 13 proiecte de dezvoltare regională pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), planificate pentru a fi implementate în următorii 3 ani.

Programul Operațional Regional (POR) este elaborat în concordanță cu obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru perioada 2022-2028 și totodată se bazează pe necesitățile de dezvoltare a RDN. Măsurile de intervenție vizează atât Programele și fondurile naționale precum și cele oferite de donatori și parteneri de dezvoltare.

Prin Decizia CNCARD nr. 21/22 din 22.12.2022 *Cu privire la aprobarea actualizărilor costurilor ale proiectelor prioritare de dezvoltare regională incluse în Planul anual de finanțare pentru anul 2022* au fost aprobate spre finanțare **11 proiecte** de dezvoltare regională, conform tabelului de mai jos.

Tabelul 1

Nr. d/o	Denumirea proiectului	Domeniul de intervenție	Costul total al proiectului 2022, conform CF. / suma aprobată din FNDRL 2022
1.	Modernizarea infrastructurii spațiilor publice și instituțiilor educaționale în zona de revitalizare din municipiul Bălți	RUDISP	25 530 204,30 / 10 277 542,80
2.	Păstrăm trecutul pentru viitor - Reabilitarea patrimoniului istoric al orașului Ocnița pentru generațiile viitoare”	RUDISP	6 430 215,00 / 4 151 466,76
3.	Sîngerei orașul incluziunii teritoriale	RUDISP	14 966 485,00 / 13 001 981,79
4.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea Muzeului de Istorie și Etnografie din municipiul Bălți	AT	10 570 000,00 / 2 086 013,05
5.	Valorificarea Patrimoniului Istorico-Cultural al Regiunii de Dezvoltare Nord prin reabilitarea Muzeului de Istorie și Etnografie din municipiul Soroca	AT	9 021 185,68 / 2 240 968,27
6.	Aprovizionarea cu apă din râul Nistru pentru 33 de localități din raioanele Dondușeni, Soroca, Ocnița	AAS	14 444 444,44 / 313 188,00
7.	Apă - necesitate primordială pentru o viață calitativă în Regiunea de Dezvoltare Nord	AAS	32 693 840,00 / 10 808 333,30
8.	Sisteme de sanitație moderne pentru cetățenii raionului Glodeni	AAS	21 086 550,00 / 7 930 929,67

9.	Apă pentru viață în Regiunea de Nord: raioanele Florești și Soroca 2	AAS	35 929 977,00/ 30 021 000,00
10.	Construcția stației de epurare regionale și extinderea rețelelor de canalizare în or. Florești	AAS	36 803 350,00 / 2 971 828,53
11.	Rețeaua Start-upHub: Laboratoare antreprenoriale din Regiunea de Dezvoltare Nord	VIA	7 349 805,00 / 1 574 004,11

Diferența dintre costurile totale ale proiectelor și suma aprobată din FNDRL va fi acoperită din cofinanțările beneficiarilor, care sunt responsabili de implementarea POR la nivelul RDN.

Pe parcursul sem. II 2022 au fost finalizate 1 proiect și 2 subproiecte din Tabelul de mai sus: Proiectul „Sîngerei orașul incluziunii teritoriale” și subproiectul nr.1: „Repararea străzii Petru Zadnipru din mun. Bălți” și nr.2: „Repararea căilor de acces intravilan pe str. Cahul 48b-54a mun. Bălți” din proiectul investițional: „Modernizarea infrastructurii spațiilor publice și instituțiilor educaționale în zona de revitalizare din municipiul Bălți”.

Totodată, în conformitate cu Decizia CNCNDR nr. 07/122 din data de 18.03.2022 *Cu privire la organizarea Concursului pentru identificarea, evaluarea și aprobarea proiectelor de dezvoltare locală propuse spre finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală* Agenția de Dezvoltare Regională Nord a organizat în perioada 23 martie – 11 mai, 2022 procesul de informare și instruire a potențialilor aplicanți, a asigurat procesul de colectare a dosarelor de concurs și a evaluat administrativ dosarele de concurs în conformitate cu cerințele Ghidului. În rezultat, din RDN au fost transmise 203 proiecte pentru evaluarea tehnică la Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. În Lista proiectelor prioritare de dezvoltare locală pentru finanțare din mijloacele FNDRL pentru perioada 2022-2023 au fost incluse 140 de proiecte din RDN.

În perioada 1-30 noiembrie 2022 a avut loc concursul de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor, ediția noiembrie 2022. La acest concurs din partea orașelor și municipiilor din RDN au fost aplicate 10 Note conceptuale în cadrul apelului competitiv (8) și pe listă (2).

**Principalele rezultate obținute în realizarea politicii de dezvoltare regională
perioada ianuarie-decembrie 2022:**

- 1 Program Operațional Regional Nord 2022-2024 aprobat;
- 2 1 Program de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare 2023-2027 elaborat și aprobat;
- 3 3 Programe de revitalizare urbană elaborate (or. Otaci, or. Dondușeni, or. Rîșcani);
- 4 2 Programe de revitalizare urbană actualizate (or. Sîngerei, mun. Edineț);
- 5 2 Unități de implementare a proiectelor create (mun. Edineț, Soroca);
- 6 3 capitole privind sectorul AAC din strategiile socio-economice elaborate (raioanele Briceni, Glodeni, Sîngerei);
- 7 3 ședințe CRD Nord desfășurate;
- 8 1 Studiu privind specializarea inteligentă pentru RDN elaborat;
- 9 12 echipamente necesare administrațiilor publice locale în situații de criză acordate;
- 10 10 antreprenori din Regiunea de Dezvoltare Nord în domeniul managementul financiar și marketing certificați;
- 11 3 evenimente de promovare a regiunii desfășurate: Ziua Europei în RDN (mun. Edineț); conferința „Dezvoltare regională: perspective și provocări în contextul situațiilor de criză” (mun. Bălți); conferință în domeniul dezvoltării și revitalizării urbane;
- 12 11 proiecte cu finanțare din FNDR (10 proiecte în proces de implementare și 1 proiect finalizat)
- 13 5 proiecte finanțate din sursele Uniunii Europene pe domeniile AAC și EE;

14. 75 activități de consolidare a capacităților (sesiuni de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde) pentru specialiștii ADR Nord, APL și alți actori regionali, inclusiv 9 vizite de studiu desfășurate;
15. 2 apeluri de proiecte organizate: 1) pe domeniul dezvoltării locale în cadrul proiectului național „Satul european” la etapele: de lansare, promovare, instruire, evaluare administrativă și transmise spre evaluare tehnică 203 proiecte; 140 proiecte din RDN incluse în Lista prioritara de finanțare pentru perioada 2022-2023; 2) pe domeniul dezvoltării urbane, revitalizare economică și socială a orașelor, ediția noiembrie 2022: în cadrul apelului pe lista - 2 proiecte și apelului competitiv - 8 proiecte
16. 4 proiecte evaluate post-implementare.

INTRODUCERE

Programul Operațional Regional (POR) Nord este principalul document de programare elaborat la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord (RDN) care asigură corespondența dintre Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2022-2028 și intervențiile programate la nivelul regiunii. Documentul cuprinde o perioadă de programare de 3 ani, 2022-2024 inclusiv.

POR Nord își propune să contribuie la atingerea obiectivelor naționale strategice de dezvoltare regională. Prin urmare, direcțiile de dezvoltare ale regiunii au avut la bază viziunea strategică și obiectivele generale ale SNDR 2022-2028, fiind adaptate și ajustate la necesitățile regiunii.

POR Nord are la bază noua paradigmă de dezvoltare regională a țării, care reflectă atât tendințele europene de schimbare a paradigmei de abordare a dezvoltării regionale, cât și concluziile și lecțiile învățate pe parcursul ultimilor zece ani de implementare a politicii de dezvoltare regională, vizând intensificarea eforturilor pe sporirea competitivității regionale, pe utilizarea mai bună a potențialului celor mai importante zone urbane cu impact asupra creșterii ocupării forței de muncă și stimulării dezvoltării economice. Prin urmare, noul document strategic urmărește creșterea competitivității și dezvoltări durabile a Regiunii de Dezvoltare Nord, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor.

Programul a fost realizat în conformitate cu prevederile metodologice de elaborare, aprobare și implementare a Programelor Operaționale Regionale, prin care au fost stabilite conținutul programului, cadrul de elaborare, consultare și aprobare al acestuia.

Documentul a fost aprobat prin decizia Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord nr.3 din 28 februarie 2022.

Pe parcursul perioadei ianuarie - decembrie 2022, activitățile au fost desfășurate în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea POR Nord pentru anii 2022-2024 și Planul de activitate al Agenției de Dezvoltare Regională Nord pentru anul 2022. Totodată, realizarea măsurilor este și va fi asigurată în continuare prin conlucrarea eficientă cu partenerii de dezvoltare și în colaborare cu autoritățile publice centrale și locale.

Prin urmare, toate activitățile desfășurate în perioada de raportare au rezultat din obiectivele generale și direcțiile prioritare stabilite în POR Nord 2022-2024.

Obiectivele generale al POR Nord sunt:

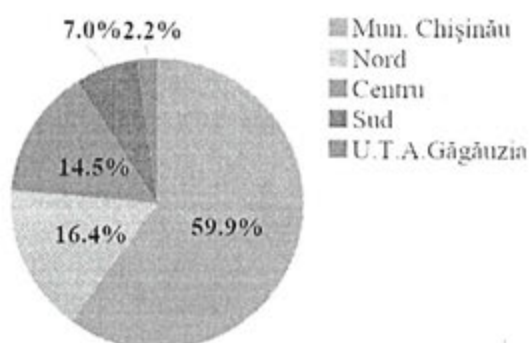
1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a Regiunii de Dezvoltare Nord
2. Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii
3. Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de implementare a politicii de dezvoltare regională

Realizarea obiectivelor menționate au drept scop atingerea următoarelor rezultate până la sfârșitul anului 2024:

- 1) Creșterea ponderii PIBR a RDN de la 16,4% până la 20%
- 2) Creșterea ratei de ocupare a populației – minim 45%
- 3) Sporirea accesului populației la servicii publice de apeduct din surse sigure de apă – minim 60%
- 4) Sporirea accesului populației la servicii publice de canalizare – minim 25%
- 5) Sporirea accesului populației la sisteme de colectare a deșeurilor – minim 15%
- 6) Creșterea coeficientului de implementare a proiectelor din DUP, în comparație cu ciclul precedent (2016-2020) de la 44% la minimum 75%
- 7) Creșterea coeficientului de valorificare a resurselor planificate de la cca 50% la minimum 75%

Analiza valorilor efective arată, că în anul 2019 RDN a contribuit la crearea **PIB-ului național** cu 16,4%, poziționându-se pe locul întâi dintre regiunile de dezvoltare (cu excepția mun. Chișinău).

Contribuția regiunilor de dezvoltare la formarea PIB, 2019

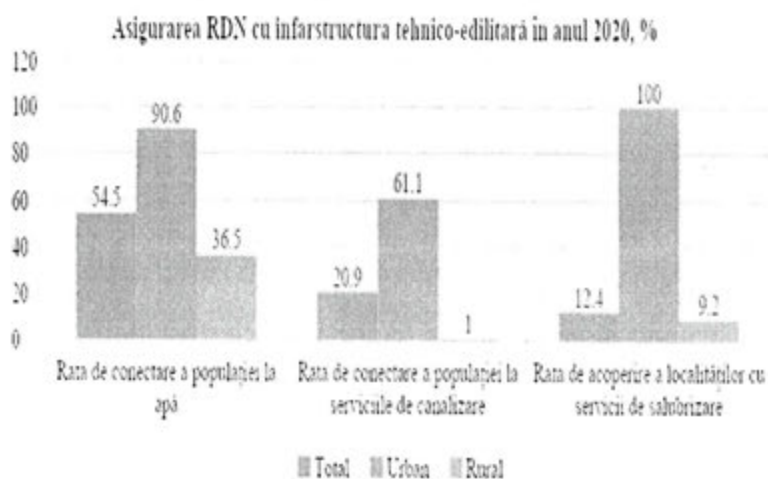
În ceea ce privește ocuparea forței de muncă în RDN, aceasta se poziționează peste media națională. În anul 2021 **rata de ocupare a populației** a constituit 43,3%, majorându-se cu 2 puncte procentuale în raport cu anul 2020.

În contextul **infrastructurii tehnico-edilitare**, ritmurile de creștere ale acestora sunt foarte modeste comparativ cu alte regiuni de dezvoltare. Astfel, conform datelor BNS, în anul 2020 situația se prezintă astfel:

- rata de conectare a populației la sistemul public de alimentare cu apă a fost de 54,5%, situându-se sub media națională (72,4%);
- rata de conectare a populației la servicii de canalizare a constituit 20,9%, fiind sub nivelul național (33,0%);
- rata de acoperire a localităților cu servicii de salubritate a atins nivelul de doar 12,4%.

Totodată este de menționat, că situația variază considerabil de la zonele urbane la cele rurale.

Reieșind din cele menționate mai sus, rezultă că pentru asigurarea dezvoltării și creșterii economice a regiunii, în continuare este necesar de atras investiții prin aplicare la diferite fonduri naționale și externe. Astfel, conform Deciziei CNCDDL nr. 21/22 din 22.12.2022 *Cu privire la aprobarea actualizărilor costurilor ale proiectelor prioritare de dezvoltare regional incluse în Planul anual de finanțare pentru anul 2022* au fost aprobate spre finanțare **11 proiecte** de dezvoltare regional prezentate mai sus în Tabelul nr.1.

În detaliu, activitățile realizate în perioada ianuarie-decembrie 2022 la nivel de fiecare obiectiv sunt prezentate în cele ce urmează.

Realizări POR Nord la nivel de obiective generale și direcții prioritare

OBIECTIV GENERAL 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a Regiunii de Dezvoltare Nord

În pofida unor progrese înregistrate, RDN rămâne a fi puțin competitivă în contextul național, fiind puternic influențată de mai mulți factori, inclusiv:

Marginalizarea și periferizarea economică, socială, culturală, educațională și administrativă a mun. Bălți, care este considerat al doilea oraș ca mărime și importanță din Republica Moldova. În ultimele decenii s-a format un decalaj enorm între mun. Bălți și mun. Chișinău practic pe toate dimensiunile de dezvoltare socio-economică. Aparent, mun. Bălți este al doilea centru industrial al țării, asigurând peste 14% din volumul total al producției industriale fabricate în Republica Moldova și concentrând 6,4% din numărul de salariați. Totodată, o analiză mai profundă a indicatorilor relativi de dezvoltare socio-economică evidențiază mai multe curențe sistematice care afectează competitivitatea economică și calitatea vieții cetățenilor în mun. Bălți. În ultimii 30 de ani populația mun. Bălți s-a redus cu peste 20%, ceea ce este mai mult decât declinul demografic din alte orașe din țară. Nivelul salariului mediu în mun. Bălți s-a redus față de media națională de la 122% în anul 2000 la 95% în anul 2021. Și din analiza altor indicatori socio-economici rezultă descreșterea ponderii mun. Bălți în totalul valorilor la nivel național.

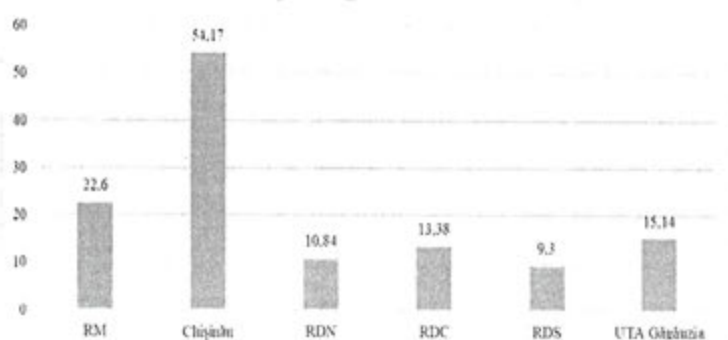
O altă provocare a regiunii în domeniul dezvoltării urbane ține de municipiile Soroca și Edineț, care au fost identificate și recomandate pentru a fi sprijinite în vederea dezvoltării acestora în calitate de poli de creștere. În prezent, aceste două municipii au un nivel de dezvoltare socio-economică nesatisfăcător, ceea ce subminează perspectivele de dezvoltare ale acestora.

La fel și orașele mici din regiune (17 orașe) nu îndeplinesc criteriile minimale pentru categoria în care sunt încadrate, confruntându-se cu o accentuată ruralizare a stilului de viață și pierzând până la 20-30% din populație.

În acest sens, eforturile au fost orientate spre facilitarea dezvoltării socio-economice a orașelor regiunii, ca centre importante de creștere a competitivității regionale.

Un element important al acestui obiectiv îl reprezintă creșterea competitivității IMM, având în vedere, că 98,5% din totalul de întreprinderi din RDN sunt IMM-uri, care contribuie cu 62% la ocuparea forței de muncă și cu 47% valoarea totală a veniturii din vânzări din economia regiunii. Deși IMM-urile dețin rolul de motor al creșterii economice, totuși acest sector rămâne a fi insuficient de dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiei regionale. Acest fapt se manifestă prin gradul redus de cultură antreprenorială reflectat prin densitatea relativ redusă a afacerilor în regiune, RDN poziționându-se pe locul 4 în ierarhia națională cu 10,84 IMM/1000 locuitori, valoare situată sub 50% din media națională.

Densitatea IMM în profil regional. IMM/1000 locuitori, 2021

De asemenea, în RDN există un număr limitat de sectoare economice puternice cu impact asupra competitivității economiei regionale (activități cu potențial de inovare). În acest context, se urmărește scopul stimulării specializării inteligente în regiune prin concentrarea investițiilor de dezvoltare asupra unor domenii-cheie în care regiunea deține avantaje competitive axate pe resurse disponibile și forță de muncă calificată, inclusiv sprijinirea dezvoltării întreprinderilor în domeniile competitive la nivel regional cu aport sporit de valoare adăugată brută.

Direcțiile principale axate pe realizarea Obiectivului general 1: Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în RD Nord sunt:

DIRECȚII PRIORITARE:

1.1 Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în sporirea competitivității regiunii

Dezvoltarea orașelor — poli de creștere din RDN

Măsura respectivă are ca scop să sprijine dezvoltarea și transformarea mun. Edineț și Soroca în poli de creștere, stimulând, astfel, și dezvoltarea zonelor rurale din vecinătatea acestor municipii.

Implementarea acțiunilor pentru această măsură s-a realizat prin intermediul Programului național de dezvoltare a orașelor - poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027. În acest context, împreună cu mun. Edineț și Soroca a fost elaborat un Plan comun de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare a orașelor - poli de creștere, etapa I (2022-2024).

În perioada ianuarie-decembrie 2022 toate eforturile au fost orientate spre crearea și instituționalizarea unităților de implementare a proiectelor (UIP) în cadrul fiecărui municipiu. Această activitate a fost realizată în cadrul proiectului „Dezvoltare urbană sustenabilă în Regiunea de Dezvoltare Nord”, implementat de ADR Nord cu suportul Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

Astfel în cadrul proiectului au fost realizate următoarele activități:

1. Instituționalizarea a 2 UIP la nivel de municipiile Edineț și Soroca. Mun Soroca ca formă de instituționalizare a optat pentru crearea Instituției Publice, iar mun. Edineț - pentru Serviciul de implementare a proiectelor al primăriei municipiului Edineț;
2. Adaptarea Manualului Operațional – cadru (MO) al UIP din Soroca și Edineț în conformitate cu specificul local și provocările individualizate ale municipiilor;
3. Organizarea a 2 ateliere practice pentru cele 2 UIP și APL în domeniul scrierii, monitorizării și evaluării proiectelor de dezvoltare (14.09.2022 - mun. Soroca; 22.09.2022 - mun. Edineț).

De asemenea, în cadrul proiectului, municipiile Edineț și Soroca au beneficiat de câte un subgrant în valoare de 100.000 lei pentru desfășurarea activităților de instituționalizare a UIP.

În perioada 18.07 - 22.07.2022 a fost organizată Vizită de studiu în România (Brașov, Alba Iulia) în cadrul proiectului „Sprijin pentru Orașele poli de creștere”. Reprezentanții a 2 UIP din mun. Edineț și mun. Soroca au fost familiarizați cu metodele și mijloacele de dezvoltare urbană, specializare inteligentă.

Accelerarea dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare

În contextul măsurii respective, activitățile au fost axate pe elaborarea Programului de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare.

În acest sens, în perioada de referință au fost parcurși următorii pași:

1. A fost creat Grupul de lucru responsabil pentru elaborarea Programului, care include reprezentanții Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ADR Nord, Primăriei municipiului Bălți, Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Zonei Economice Libere „Bălți”, Camerei de Comerț și Industrie filiala Bălți, Centrul regional de asistență și informare a organizațiilor neguvernamentale „Contact” și Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov;
2. Au fost organizate 4 ședințe ale grupului de lucru responsabil de elaborarea programului. În cadrul ședințelor, în cadrul cărora au fost stabilite cadrul analitic și strategic al documentului, inclusiv proiectele prioritare și planul de implementare al acestuia (05.07.2022; 08.09.2022; 28.09.2022; 30.09.2022);
3. În perioada 10.10.2022 - 25.10.2022 Programul de accelerare a dezvoltării mun. Bălți ca pol de dezvoltare a fost supus consultărilor publice, desfășurate în conformitate cu HG nr.967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.
4. Programul de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare a fost aprobat prin decizia CRD Nord nr.2 din 30.11.2022;
5. În perioada 19-20 octombrie 2022, reprezentanții Grupului de Lucru responsabil de elaborarea Programului au efectuat o vizită de studiu la Timișoara, pentru a se familiariza cu experiența Regiunii de

Vest din România în domeniul dezvoltării urbane din perspectiva identificării unor aspecte de know-how în dezvoltarea zonelor metropolitane.

Revitalizare orașelor mici și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

Pentru măsura respectivă intervențiile au fost orientate pe procesul de revitalizare urbană a orașelor din regiune, care are la bază Programele de Revitalizare Urbană în care sunt propuse soluții de amenajare/modernizare a zonelor urbane în funcție de necesitățile orașelor.

În acest sens, în perioada de referință, în cadrul proiectului „Dezvoltarea urbană sustenabilă în RDN”, finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polonia în cadrul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare - Polish Aid, 5 orașe din RDN au beneficiat de suport consultativ și metodologic din partea ADR Nord în elaborarea/actualizarea PRU. Astfel, orașele Dondușeni, Otaci și Rîșcani au elaborat PRU noi, iar orașele Sîngerei și Edineț și-au actualizat programele deja existente.

În perioada 27.06-01.07.2022 s-a participat la sesiunea „Cooperarea Poloniei în cadrul parteneriatului estic al UE - Provocări și factori de succes în construirea unui sistem de revitalizare urbană în Republica Moldova” organizată în cadrul Forumului Urban Mondial cu titlul „Transformarea orașelor noastre pentru un viitor urban mai bun”, desfășurat în Katowice, Polonia.

În anul 2022, ADR Nord a lansat implementarea a 3 proiecte din domeniul Revitalizării Urbane, finanțate din mijloacele FNDRL. Proiectele au fost inițiate de către primăriile orașelor Bălți, Ocnîța și Sîngerei și depuse în apelul de proiecte 2020 și aprobate spre finanțare în a. 2022 prin Decizia CNCDDL din 22.12.2022.

Nr.	Denumirea proiectului	Cost total, CF Lei	Costul proiectului din sursele FNDRL, Lei	Total contractat	Valorificat total în 2022 /din FNDRL	Necesar pentru implementare din FNDRL pu 2023
1	2	3	4	5	6	7
1.	„Modernizarea infrastructurii spațiilor publice și instituțiilor educaționale în zona de revitalizare din municipiul Bălți”	25 530 204,30	22 977 183,87	22 713 325,23	11 610 414,75 / 10 277 542,80	10 181 014,43
2.	„Păstrăm trecutul pentru viitor–reabilitarea patrimoniului istoric al orașului Ocnîța pentru generațiile viitoare”	6 430 215,00	5 787 193,50	6 271 590,37	4 472 977,51 / 4 151 466,76	1 501 079,61
3.	„Sîngerei–orașul	14 966 485,00	13 001 981,79	15 611 658,16	15 611 658,16/	0,00

	incluziunii teritoriale”				13 001 981,79	
Total proiecte în domeniul RU finanțate din sursele FNDRL		46 926 904,3	41 766 359,16	44 596 573,76	31 695 050,42/ 27 430 991,35	11 682 094,04

Pentru proiectele „Modernizarea infrastructurii spațiilor publice și instituțiilor educaționale în zona de revitalizare din municipiul Bălți” și „Sîngerei–orașul incluziunii teritoriale”, investițiile planificate au fost divizate pe loturi: construcții civile, drumuri, amenajări terenuri. Lucrările de construcții din cadrul proiectului: „Sîngerei orașul incluziunii teritoriale” și subproiectul nr.1: Repararea străzii Petru Zadnipro mun. Bălți și Repararea căilor de acces intravilan pe str. Cahul 48b-54a mun. Bălți, care sunt componente al proiectului investițional: „Modernizarea infrastructurii spațiilor publice și instituțiilor educaționale în zona de revitalizare din municipiul Bălți” au fost finalizate în sem.II 2022.

Prin Decizia CNCDDL Nr. 19/22 din 28.10.2022 a fost lansat Concursul de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor (ediția noiembrie 2022). În acest concurs au aplicat 8 orașe care au sau sunt în proces de elaborare a PRU. Acestea sunt: mun. Soroca, or. Drochia, or. Rîșcani, or. Fălești, or. Dondușeni, or. Otaci, or. Sîngerei, mun. Bălți. Proiectele depuse sunt orientate pe revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice. Toate 8 Note conceptuale depuse au acumulat mai mult de 30 puncte la evaluarea administrativă și tehnică și au fost notificate pentru depunerea Cererii de finanțare. Termenul limită de depunere a CF este 27 martie 2023.

1.2 Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiune

O prioritate de bază pentru regiune constituie îmbunătățirea culturii antreprenoriale în vederea creșterii abilităților persoanelor de a materializa și dezvolta ideile de afaceri. În acest sens, intervențiile pentru măsura respectivă au fost concentrate pe două direcții de bază: *dezvoltarea antreprenoriatului și sporirea atractivității turistice* în regiune.

Dezvoltarea mediului antreprenorial:

În contextul dezvoltării mediului antreprenorial, în prima jumătate al anului 2022, ADR Nord în comun cu Universitatea Estoniană de Științe ale Naturii (Estonian University of Life Sciences) a inițiat implementarea proiectului „Instruirea reprezentanților întreprinderilor mici din mediul rural din Moldova în domeniul managementului financiar și al marketingului”. Proiectul a avut drept scop îmbunătățirea de abilități și competențe antreprenoriale (de preferință femei și tineri) în domeniul managementului financiar și marketing. În acest sens, au fost realizate următoarele activități:

- În parteneriat cu Estonian University of life sciences s-au elaborat două curricule pe domeniile management financiar și marketing pentru platforma online Moodle;
- Au fost organizate traininguri în domeniul managementului financiar și marketing pentru antreprenori pe microregiuni: Bălți (22.06.2022), Edineț (23.06.2022) și Soroca (24.06.2022).

În cadrul instruirilor au participat 63 de antreprenori din diferite domenii de activitate. Zece cei mai buni antreprenori (selecțai în rezultatul unei evaluări) au participat într-o vizită de studiu în Estonia.

Sporirea atractivității turistice

În scopul realizării domeniului dezvoltării atractivității turistice a RDN în anul 2022 au fost implementate 2 proiecte cu finanțare din FNDRL ce țin de reabilitarea și dotarea muzeelor din orașele Bălți și Soroca:

Nr.	Denumirea proiectului	Cost total Lei	Costul proiectului din sursele FNDRL Lei	Total contractat	Valorificat total în 2022 / din FNDRL	Necesar pentru implementare din FNDRL pentru 2023
1	2	3	4	5	6	7
1	„Reabilitarea, modernizarea și dotarea Muzeului de Istorie și Etnografie din mun. Bălți”	10 570 000,00	9 513 000,00	4 811 371,29	2 594 513,05 / 2 086 013,05	3 551 150,85
2.	„Valorificarea Patrimoniului istorico-cultural al Regiunii de Dezvoltare Nord prin reabilitarea Muzeului de Istorie și Etnografie din Municipiul Soroca”	9 021 185,68	8 119 067,11	8 635 829,36	2 240 968,27/ 2 240 968,27	5 342 286,09
<i>Total proiecte în domeniul RU finanțate din sursele FNDRL</i>		19 591 185,68	17 632 067,11	13 447 200,65	4 835 481,32/ 4 326 981,32	7 893 436,94

Proiectele menționate au depășit faza achizițiilor publice pe lotul „Lucrări de construcții” și „Supraveghere tehnică”. Operatorii economici execută lucrările de construcție și montaj. Ambele proiecte conțin și componenta „dotări de mobilier și echipament tehnic”. Pentru achiziționarea acestora ADR Nord a desfășurat procedurile de achiziție și urmează să contracteze operatorul economic la proiectul de la Bălți. La proiectul de la Soroca deja a fost contractat.

1.3. Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune

Măsura respectivă este axată pe sprijinirea sectoarelor cheie cu potențial de specializare inteligentă din RDN cu impact asupra creșterii economice prin sporirea gradului regional de cercetare, dezvoltare tehnologică, inovare și antreprenariat.

În acest context, a fost elaborat Studiul de specializare inteligentă pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și planul de acțiuni, în cadrul căruia au fost analizate și identificate tendințele și domeniile prioritare pentru specializare inteligentă în regiune. Studiul respectiv a fost realizat cu suportul GIZ și CCI a Republicii Moldova în cadrul proiectului de susținere a Regiunii de Dezvoltare Nord ca răspuns la situațiile de urgență.

Alături de această activitate, ADR Nord a continuat implementarea proiectului „Industrii Creative pentru Noile Economii Urbane în Regiunea Dunării (CINEMA)” prin care se urmărește îmbunătățirea condițiilor

inovatoare pentru industriile creative din RDN. În cadrul proiectului, în perioada ianuarie-decembrie 2022, au fost promovate 4 spoturi elaborate de către tinerii din RDN pe diferite domenii ale economiei creative, inclusiv domeniile IT, designer de interior, arte. Prin această activitate au fost promovate realizările tinerilor din RDN în industriile creative. Totodată, au fost organizate 3 ateliere practice cu tinerii din RDN în domeniul design thinking, cartografierea resurselor pentru un start-up-uri și pregătirea pitch-urilor. Ulterior, a fost realizată o vizită de studiu la Digital Park, Artcor și Mediacor din Chișinău, unde 15 tineri au aflat despre oportunitățile și serviciile oferite de către industriile creative din Republica Moldova.

OBIECTIV GENERAL 2. Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii

Elementul cheie al acestui obiectiv îl constituie creșterea coeziunii teritoriale și diminuarea disparităților intra-regionale prin dezvoltarea echilibrată a zonelor urbane și rurale. Accentul a fost pus pe sprijinirea și asigurarea accesului populației la servicii publice calitative prin dezvoltarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă, epurarea apelor uzate, reciclarea și valorificarea deșeurilor; pe promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă, sporirea eficienței energetice.

În ultimii cinci ani dotarea gospodăriilor în RDN cu principalele utilități a cunoscut o evoluție pozitivă, totuși, ponderea populației conectate la rețeaua de alimentare cu apă și canalizare în regiune rămâne a fi foarte scăzută, plasându-se sub media națională.

Astfel, conform datelor BNS, în anul 2020, populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă a fost de 437.000 persoane, reprezentând 54,5% din populația RDN. În mediul urban populația conectată la sistemul public de aprovizionare a fost de 254.400 persoane, pe când în mediul rural rata de conectare la sistemul de alimentare cu apă a fost doar 182.600 persoane.

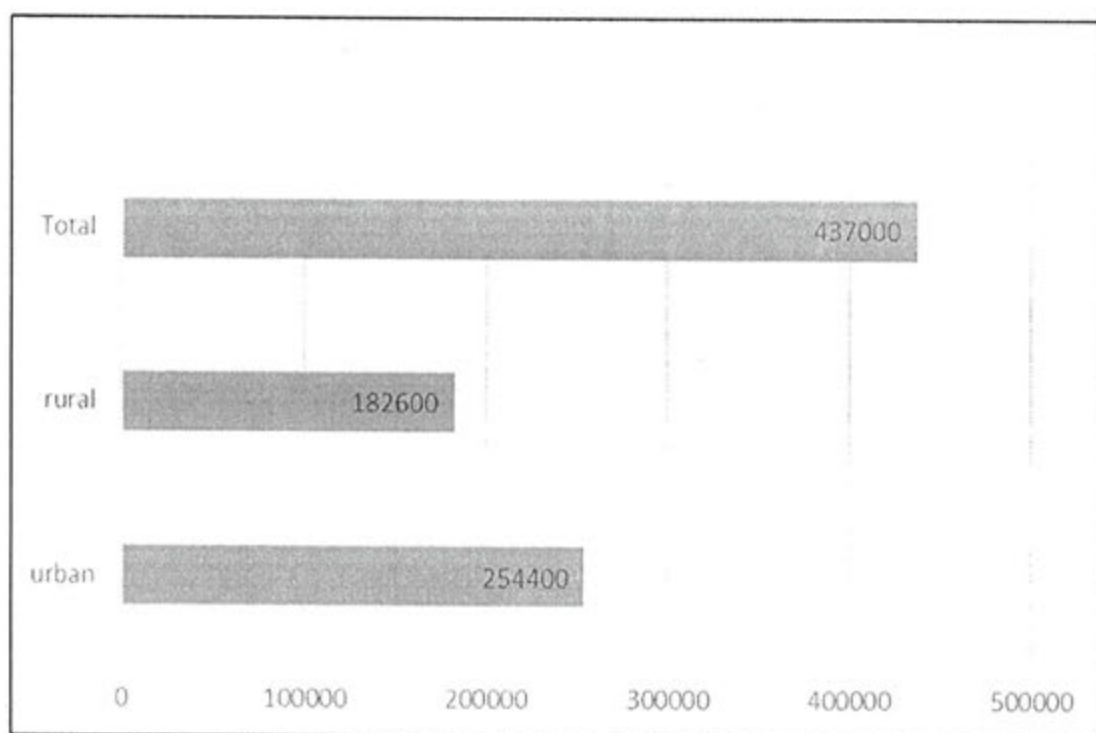

Fig. 3 Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă, persoane

Nivelul de dezvoltare al sistemului de canalizare în RDN este mai redus decât al sistemului de aprovizionare cu apă. În anul 2020 doar 173,5 mii persoane din populația regiunii era conectată la sisteme de canalizare ceea ce constituie (20,9%), fiind sub nivelul național (33,0%). Pe medii de reședință 171,7 mii din populația urbană este conectată la sistemului de canalizare și doar 1,8 mii din populația rurală.

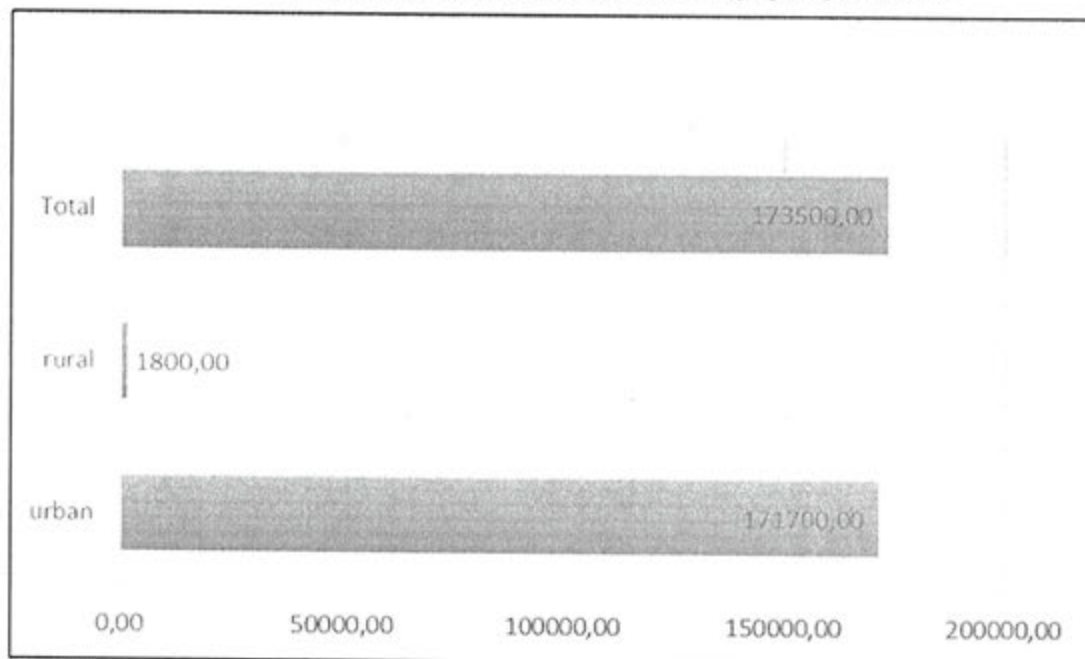
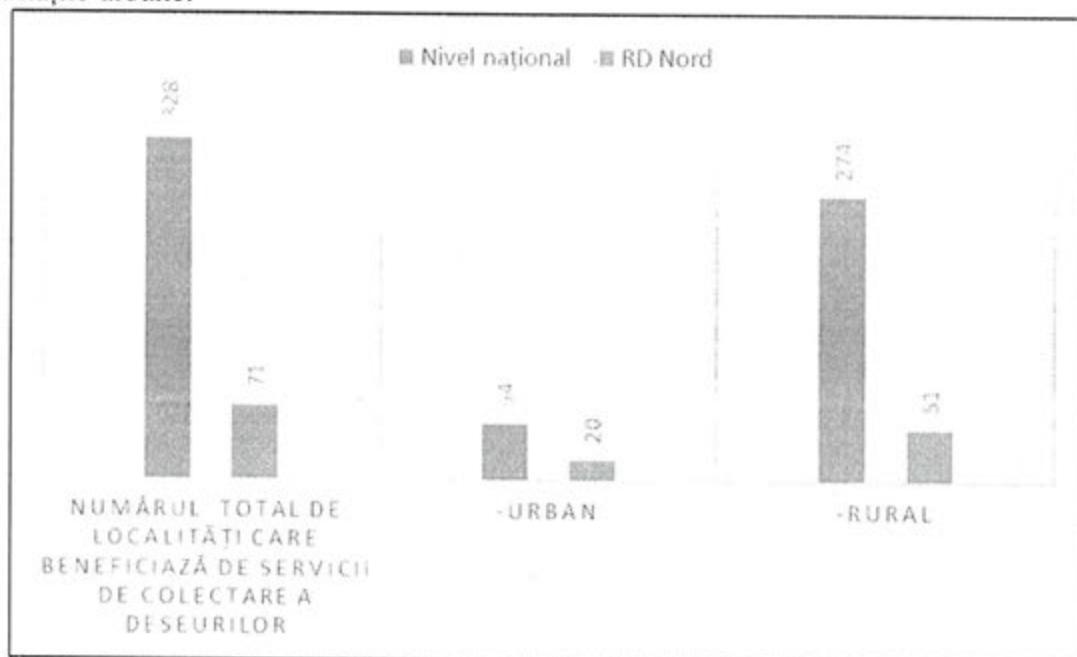

Fig. 4 Populația deservită de sistemul public de canalizare, persoane

În RDN infrastructura și managementul de gestionare a deșeurilor menajere solide este foarte slab dezvoltat. Indicatorul de bază utilizat pentru evaluarea domeniului de intervenție MDS este *Rata de acoperire a localităților cu servicii de gestionare a deșeurilor menajere solide*. Gradul de acoperire a localităților cu servicii de salubritate în anul 2020 a constituit doar 12,4% față de 21,4% situația pe țară. În graficul de mai jos vedem că numărul localităților rurale ce dispun de serviciul de colectarea a deșeurilor este mult mai mic față de localitățile urbane.

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare, colectarea deșeurilor, continuă să fie o barieră în dezvoltarea și creșterea economică a regiunii, fiind un obstacol al dezvoltării orașelor mici, mijlocii și satelor din regiune, acestea având acces redus la activități economice productive, limitând astfel mobilitatea forței de muncă, cât și desfacerea produselor agricole în centrele urbane.

Putem menționa, că este nevoie de o infrastructură de utilități publice corespunzătoare pentru ca RDN să atragă investiții și să rămână competitivă pentru crearea de noi întreprinderi. De asemenea, acestea vor contribui la crearea unor locații mai atractive, a unor locuri de muncă și a unor condiții de trai mai bune, îndeosebi în zonele rurale.

La moment RDN este caracterizată de o infrastructură de sprijin a afacerilor dezvoltată, care include: 3 zone economice libere, 3 parcuri industriale, 2 incubatoare de afaceri, care oferă toată infrastructura necesară desfășurării activităților de producție și care asigură creșterea nivelului de dezvoltare a localităților unde sunt amplasate, creșterea nivelului de ocupare și a veniturilor populației.

DIRECȚII PRIORITARE

2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază la nivel regional

În perioada de referință ADR Nord a continuat implementarea proiectului „Planificarea SMART în domeniul managementului apelor” prin intermediul Fondului de Inovare pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă din Moldova, în cadrul proiectului „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Agendei 2030”, finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Astfel, au fost realizate următoarele activități:

- a fost realizat un training cu genericul „Regionalizarea serviciilor de AAC” (04.05.2022). La instruire au participat autoritățile publice locale, reprezentanți ai mediului de afaceri și ai organizațiilor neguvernamentale din raioanele Briceni, Glodeni și Sângerei;
- au fost achiziționate echipamente de filtrare a apei pentru 18 instituții de învățământ și 1 centru comunitar din raioanele Briceni, Glodeni, Sângerei (19 seturi);
- au fost actualizate capitolele privind sectorul AAC din Strategiile socio-economice ale raioanelor Briceni, Glodeni și Sângerei, care vor asigura baza pentru identificarea ulterioară a proiectelor, planificarea, dezvoltarea și implementarea sistemelor de AAC;
- a fost elaborat și promovat un material video informativ pentru elevi cu titlul „Apa – sursă de viață, problemă de actualitate” în scopul de a spori gradul de conștientizare pentru consumul durabil de apă;
- a fost organizată o masă rotundă cu elemente de expo-târg „Perspectivele de dezvoltare ale sectorului de Aprovizionare cu Apă și Canalizare (AAC) din Regiunea de Dezvoltare Nord” dedicată tendințelor și provocărilor în sectorul alimentare cu apă și canalizare, la care au participat reprezentanți ai Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, autorități publice locale, reprezentanți ai mediului de afaceri și ai organizațiilor neguvernamentale din raioanele Briceni, Glodeni, Sângerei și din municipiul Bălți;
- a fost realizat un atelier de lucru dedicat tendințelor și provocărilor în sectorul de alimentare cu apă și canalizare din Republica Moldova;

Efort investițional pentru extinderea și îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare s-a realizat prin includerea în DUP 2022-2024 a 6 proiecte în domeniul AAC prin:

I. Sprijinirea dezvoltării sistemului aprovizionării cu apă, canalizare și tratarea apelor uzate prin promovarea regionalizării și cooperării intercomunitare (intervenții pentru arii cu impact de minimum 20 mii locuitori).

Pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare a sectorului AAC în regiune, ADR nord implementează 5 proiecte cu impact regional din sursele FNDRL:

Nr.	Denumirea proiectului	Cost total Lei	Costul proiectului din sursele FNDRL Lei	Total contractat	Valorificat total în 2022/ din FNDRL	Necesar pentru implementare din FNDRL pentru 2023

1	2	3	4	5	6	7
1	PROIECT PE LISTĂ: Aprovizionare a cu apă din râul Nistru pentru 33 localități din raioanele Dondușeni, Soroca, Ocnîța	14 444 444,44	13 000 000,00	313 188,00	313 188,00/ 313 188,00	1,00
2.	Apă–necesitate primordială pentru o viață calitativă în Regiunea de Dezvoltare Nord	32 693 480,00	29 424 456,00	30 522 535,91	12 472 233,30/ 10 808 333,30	16 670 797,61
3.	Sisteme de sanitație moderne pentru cetățenii raionului Glodeni	21 086 550,00	18 977 895,00	18 600 153,30	7 930 929,67/ 7 930 929,67	8 827 480,63
4.	Apă pentru viață în regiunea de nord: raioanele Florești și Soroca 2	35 929 977,00	32 336 979,30	35 876 485,67	31 830 074,31/ 30 021 000,00	2 144 062,67
5.	Construcția stației de epurare regionale și extinderea rețelelor de canalizare în or.Florești	36 803 350,00	33 123 015,00	32 696 600,00	2 971 828,53/ 2 971 828,53	26 487 827,47
<i>Total proiecte în domeniul RU finanțate din sursele FNDRL</i>		140 957 80 1,44	126 862 345, 30	118 008 962,88	55 518 253,81/ 52 045 279,52	54 130 169,38

Proiectele listate mai sus pe domeniul AAC se axează pe 2 componente de bază: sisteme de aprovizionare cu apă, canalizare și tratare a apelor uzate.

Proiectul „Aprovizionarea cu apă din râul Nistru pentru 33 localități din raioanele Dondușeni, Soroca, Ocnița” a fost elaborat de către ADR Nord în parteneriat cu beneficiarii Consiliile raionale din raioanele Dondușeni, Soroca și Ocnița, fiind depus în cadrul apelului „pe listă” în anul 2020. Pentru elaborarea Studiului a fost selectată o companie specializată în domeniu prin licitație. Studiul de fezabilitate în sumă de 313 188,00 lei a fost elaborat și transmis ADR Nord conform prevederilor contractuale.

Proiectele „Apă–necesitate primordială pentru o viață calitativă în Regiunea de Dezvoltare Nord” și „Apă pentru viață în regiunea de nord: raioanele Florești și Soroca 2” au drept scop aprovizionarea localităților cu apă potabilă de calitate din surse de apă de suprafață. Proiectele respective au depășit etapele de achiziții publice atât pentru contractarea lucrărilor de construcție-montaj, cât și pentru servicii de supraveghere tehnică. Proiectele sunt la etapa executării lucrărilor de construcții.

Proiectele „Sisteme de sanitație moderne pentru cetățenii raionului Glodeni” și „Construcția stației de epurare regionale și extinderea rețelelor de canalizare în or. Florești” urmăresc obiectivul epurării apelor uzate prin instalarea echipamentelor specializate, precum și reabilitarea/construcția sistemelor de canalizare. Proiectele se află la etapa executării lucrărilor de construcții.

Totodată, în anul 2022 au fost implementate și finalizate 2 proiecte în domeniul de aprovizionare cu apă cu finanțare din sursele UE conform tabelului de mai jos:

Nr.	Denumirea proiectului	Cost total Lei	Costul proiectului din sursele UE, Lei	Contribuția beneficiarului	Alocat în 2022 din sursele UE/APL	Necesar pentru finalizare
1	Îmbunătățirea serviciului de alimentare cu apă în orașul Fălești	35 876 265,01	32 568 265,01	3 308 000, 00	670 996,62	Finalizat
2.	Îmbunătățirea serviciului de alimentare cu apă în orașul Edineț	60 846 872,77	52 846 872,77	8 000 000,00	60 846 872,77	Finalizat
<i>Total proiecte în domeniul AAC finanțate din sursele UE prin GIZ/MSPL</i>		96 723 137,78	85 415 137,78	11 308 000,00	61 517 869,39	

Proiectul „Îmbunătățirea serviciului de alimentare cu apă în orașul Fălești” a fost finalizat în trimestrul II, 2022. La data de 31.05.2022 a avut loc recepția la terminarea lucrărilor. Costurile investiționale au fost transmise beneficiarului final, primăria orașului Fălești.

Proiectul „Îmbunătățirea serviciului de alimentare cu apă în orașul Edineț” a fost finalizat în trimestrul IV, 2022. La data de 12.12.2022 a avut loc recepția la terminarea lucrărilor. Costurile investiționale urmează a fi transmise beneficiarului final, primăria mun. Edineț.

2. Sprijinirea transformării graduale a operatorilor de utilități publice din orașele – centre raionale în operatori regionali care vor acoperi cu servicii și localitățile rurale proxime, aflate într-o rază de 5-30 kilometri depărtare.

În data de 4 mai curent în cadrul proiectului „Planificare SMART în domeniul managementului apelor” pentru raioanele Briceni, Glodeni și Sângerei a fost desfășurat un training privind regionalizarea serviciilor

de alimentare cu apă și de canalizare. În cadrul trainingului au fost prezentate informații relevante privind regionalizarea serviciului de AAC în Republica Moldova, au fost abordate aspecte privind cadrul legal și normativ în regionalizarea serviciilor de AAC, politica națională în sectorul de alimentare cu apă și canalizare, beneficiile regionalizării serviciilor de AAC, provocările existente și soluțiile care se impun. Totodată, au fost oferite exemple de bune practici în sector atât pe plan național cât și pe plan extern.

2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri

Elementul cheie al acestei măsuri reprezintă crearea de noi structuri regionale și locale de sprijinire a afacerilor, modernizarea și extinderea celor existente având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale. Astfel, un accent sporit va fi pus pe următoarele direcții prioritare:

- Extinderea și diversificarea infrastructurii existente de sprijin pentru dezvoltarea afacerilor (incubatoare și acceleratoare de afaceri, centre de inovare tehnologică, centre de business, etc.);
- Sprijinirea dotării cu infrastructură tehnico-edilitară a Parcurilor Industriale și sub-Zonelor Economice Libere pentru valorificarea oportunităților investiționale.

Astfel, în perioada raportată, pe domeniul dezvoltării infrastructurii de suport în afaceri în RDN a fost inițiată implementarea unui proiect din sursele FNDRL:

Nr.	Denumirea proiectului	Cost total Lei	Costul proiectului din sursele FNDRL, Lei	Total contractat	Valorificat total în 2022/ din FNDRL	Necesar pentru implementare din FNDRL pentru 2023
1	2	3	4	5	6	7
1	„Rețeaua Start-upHub: Laboratoare antreprenoriale din Regiunea de Dezvoltare Nord”	7 349 805,00	6 614 824, 50	5 567 479,42	1 827 248,34/ 1 574 004,11	3 438 293,71
<i>Total proiecte în domeniul RU finanțate din sursele FNDRL</i>		7 349 805,00	6 614 824, 50	5 567 479,42	1 827 248,34/ 1 574 004,11	3 438 293,71

Proiectul „Rețeaua Start-up Hub: Laboratoare antreprenoriale din Regiunea de Dezvoltare Nord” se află la etapa executării lucrărilor de construcții. Proiectul mai prevede două componente de bază: procurarea echipamentului specializat pentru dotarea laboratoarelor antreprenoriale din 5 instituții de învățământ, precum și activități de instruire în domeniul afacerilor. Pentru componenta „Echipament și mobilier” a fost plasat anunțul de intenție în Buletinul Achizițiilor Publice. La fel a fost lansată licitația pentru contractarea furnizării bunurilor.

De asemenea, e de menționat faptul că anul 2022 a fost anul lansării Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic din municipiul Bălți „NORTEK”, creat în urma implementării proiectului cu finanțare din FNDR „Crearea în municipiul Bălți a Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic din RDN”. Resursele FNDR pentru respectivul proiect în sumă de circa 24 962 275 lei au fost orientate spre realizarea lucrărilor de construcție montaj și construcția rețelelor ingineresti pentru 2 blocuri ale Centrului (6054 m2) și amenajarea teritoriului adiacent. La data de 2 decembrie, 2022 Centrul de Inovare și Transfer Tehnologic și-a deschis

ușile pentru beneficiari și vizitatori. Astăzi, Centrul Nortek oferă laboratoare, săli de clasă, birouri pentru start-up-uri, săli pentru evenimente, traininguri, masterclass-uri și alte activități. Centrul are capacitatea de a oferi oportunități și sprijin în dezvoltarea afacerilor inovative, bazate pe cercetări și aplicare de noi tehnologii, aducând o plusvaloare sectorului economic al regiunii.

2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor

Măsura respectivă pune accentul pe sprijinirea eficienței energetice și extinderea utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice. Prin promovarea investițiilor în eficiența energetică se urmărește reducerea consumului de energie în clădirile publice și confortul termic.

Prin urmare, creșterea performanței energetice a clădirilor va conduce la importante economii de energie și reducerea gazelor cu efect de seră, fapt ce va contribui în mare măsură la dezvoltarea unei regiuni mai ecologice și mai prietenoase cu mediul.

De asemenea, măsura dată are ca scop și sporirea nivelului de conștientizare și de promovare a beneficiilor utilizării surselor de energie regenerabile.

În acest context, cu suportul GIZ, în cadrul proiectului de susținere a Regiunii de Dezvoltare Nord ca răspuns la situațiile de urgență, ADR Nord a contribuit la asigurarea funcționalității CRD Nord, prin dezvoltarea de capacități al acestora în cadrul a 3 workshop-uri în domeniul comunicării și acordării primului ajutor în situații de criză. De asemenea, în cadrul proiectului, consiliile raionale din nordul țării au beneficiat de bunuri de primă necesitate pentru gestionarea eficientă a eventualelor situații de criză - 12 generatoare electrice, 12 seturi antiincendiare și 360 de seturi de lenjerie de pat.

Pe parcursul anului 2022 ADR Nord a continuat procesul de implementare a proiectelor în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice cu susținere financiară a Uniunii Europene prin GIZ/MSPL:

Nr.	Denumirea proiectului	Cost total, Lei	Costul proiectului din sursele UE, Lei	Contribuția beneficiarului, Lei	Alocat în 2022 din sursele UE/APL	Necesar pentru finalizare
1	Sporirea eficienței energetice a Gimnaziului „I. Bodiș” din s. Flămânzeni”	21 709 166,59	21 278 590,40	430 576,19	21 709 166,59	Finalizat
2.	Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir din mun. Bălți”	22 348 268,19	22 215 588, 19	132 680, 00	18 073 784,31	4 274 483,88
<i>Total proiecte în domeniul EE finanțate din sursele UE prin GIZ/MSPL</i>		44 057 434,80	43 494 178,61	563 256,19	39 782950,92	4 274 483,88

Proiectul „Sporirea eficienței energetice a Gimnaziului „I. Bodi” din s. Flămânzeni” a fost finalizat în trimestrul II, 2022. La data de 18 mai 2022 a avut loc recepția la terminarea lucrărilor. Costurile investiționale au fost transmise beneficiarului final, primăria s. Flămânzeni, r-l Singerei.

Proiectul „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir din mun. Bălți” este în implementare. Contractul cu operatorul economic a fost reziliat. ADR Nord se află în proces de judecată cu operatorul economic ce a executat lucrările de construcții. Agenția urmează să realizeze procedura achizițiilor publice prin care va contracta un alt operator economic ce va finaliza lucrările de construcții.

OBIECTIV GENERAL 3. Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de implementare a politicii de dezvoltare regională

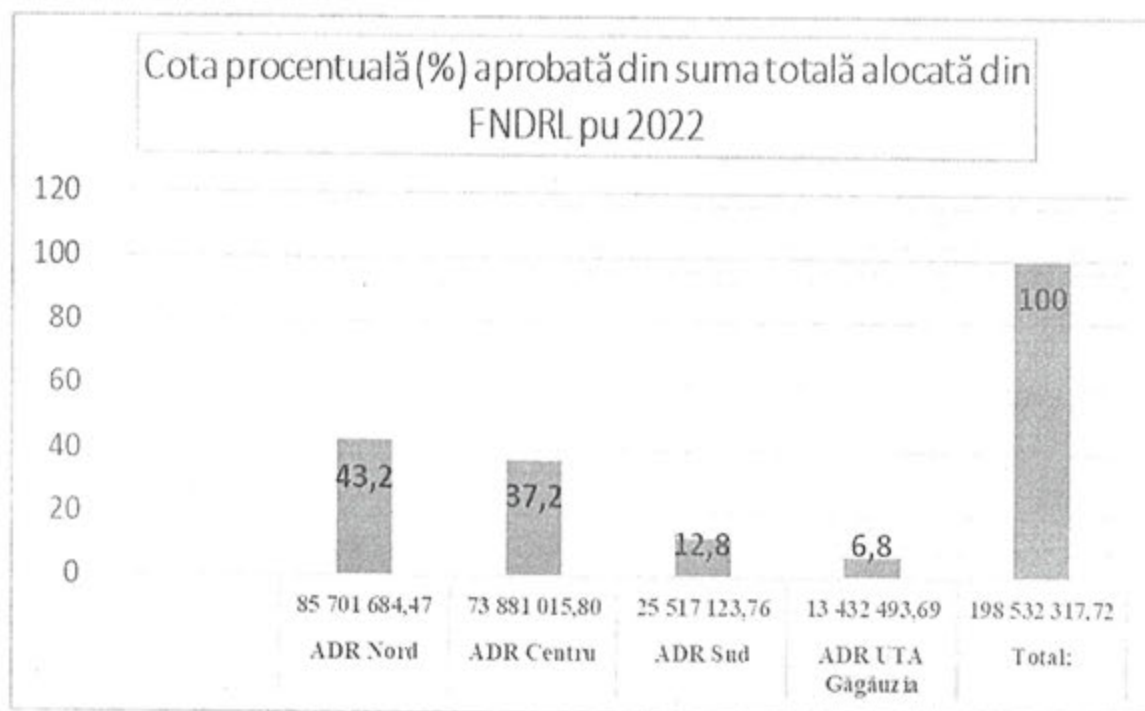
Implementarea politicii de dezvoltare regională este susținută prin intermediul programelor și fondurilor naționale precum și cele oferite de donatorii și parteneri de dezvoltare.

În acest context, ca linie distinctă pentru realizarea Politicii de dezvoltare regională au fost rambursările anuale din bugetul de stat a mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională, alocate spre finanțarea celor 52 de proiecte regionale aprobate în Documentul Unic de Program pentru perioada 2017-2020 și 10 proiecte au fost transferate spre finalizare din DUP-ul precedent.

În tabelul de mai jos vedem situația cu privire la numărul de proiecte aprobate în DUP 2022-2024 pe fiecare regiune, numărul de proiecte implementate și suma alocată din FNDRL pe anul 2022 pentru fiecare regiune de dezvoltare, precum și cota procentuală pe fiecare regiune de dezvoltare din suma aprobată prin Decizia CNDRL nr.21/22 din 22.12.2022.

	Nr. de proiecte aprobate în DUP	Nr. de proiecte implementate	Bugetul FNDRL pu an. 2022	Cota procentuală (%) aprobată din suma totală alocată din FNDRL pu 2022
ADR Nord	13	11	85 701 684,47	43,2
ADR Centru	17	15	73 881 015,80	37,2
ADR Sud	10	6	25 517 123,76	12,8
ADR UTA Găgăuzia	6	5	13 432 493,69	6,8
Total:	46	37	198 532 317,72	100

Analizând Tabelul și graficul de mai jos observăm, că RD Nord este pe prima poziție cu privire la cota procentuală aprobată din suma totală alocată din FNDRL pentru anul 2022. Gradul de valorificare a surselor financiare din FNDRL a constituit 99.62% și a proiectelor implementate din cele aprobate în DUP constituie 85%.

Scopul acestui obiectiv este de a eficientiza procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională, prin **crearea, îmbunătățirea și ajustarea** mecanismelor și a unui cadru instituțional corelat cu realitățile și necesitățile regionale, care să sprijine atingerea obiectivelor regionale de dezvoltare.

În acest sens acțiunile au fost orientate spre:

- Sprijinirea îmbunătățirii mecanismului de finanțare a proiectelor în domeniul dezvoltării regionale;
- Îmbunătățirea instrumentelor de monitorizare și evaluare a politicii și proiectelor de dezvoltare regională;
- Consolidarea capacităților tuturor actorilor regionali în domeniile aferente politicii de dezvoltare regională.

Pentru realizarea acestui obiectiv s-au consolidat toți actorii instituționali implicați în procesul dezvoltării regionale, astfel încât să fie asigurată o abordare unică și integrată de planificare, coordonare și evaluare a investițiilor publice sectoriale direcționate spre dezvoltarea regiunilor. Acest fapt a presupus o comunicare și colaborare eficientă între toți actorii responsabili, pentru conjugarea eforturilor comune necesare implementării proiectelor de dezvoltare regională, dar și o experiență nouă, domeniul dezvoltării locale. Este vorba de o politică de dezvoltare regională și mai nou locală cu o abordare intersectorială care să contribuie la dezvoltarea obiectivelor din alte strategii.

DIRECȚII PRIORITARE

3.1. Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională

Scopul acestei direcții constă în eficientizarea procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională. În acest sens, au fost întreprinse acțiuni pe 2 măsuri majore:

1. Sprijinirea îmbunătățirii cadrului instituțional al politicii de dezvoltare regională.

Activitățile realizate la această măsură au fost axate pe procesul de regionalizare și promovare a obiectivelor de sporire a competitivității regionale și dezvoltarea cadrului instituțional. Astfel, cu participarea ADR Nord, în cadrul normativ și legislativ au fost operate modificări și ajustări în acest sens, pentru a face posibilă dezvoltarea ascendentă a regiunii. Au fost analizate și înaintate propuneri la proiectele hotărârilor de Guvern cu privire aprobarea *Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală*; *Regulamentul de organizare și funcționarea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale*; cu privire la organizarea și funcționarea *Instituției Publice*

Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală; Cu privire la Ghidul de aplicare la concursul de selectare a proiectelor de dezvoltare locală.

La fel, ADR Nord a înaintat propuneri la Demersul IB nr.45/01-982 înaintat din partea deputatului în Parlamentul RM, pentru proiectul de modificare a Legii nr.303 din 13.12.2013 *privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.*

Conform cadrului legislativ în vigoare Consiliul Regional de Dezvoltare (CRD) este organul de coordonare a politicii de dezvoltare regională, iar ADR Nord, în cadrul căreia își desfășoară activitatea 4 secții cu 21 angajați, asigură secretariatul.

În vederea facilitării dialogului între actorii regionali și îmbunătățirii guvernantei locale în domeniul dezvoltării regionale, în perioada de referință au fost organizate trei ședințe CRD Nord, inclusiv:

28.02.2022 - 32 participanți

12.07.2022 - 34 participanți

30.11.2022 - 29 participanți

În cadrul ședințelor desfășurate au fost luate 10 decizii. Rata medie de participare a membrilor CRD Nord a constituit în anul 2022 - 68%. Acest fapt, în mare măsură, este determinat de interesul scăzut din partea sectorului privat și sectorului civil de a se implica în domeniul dezvoltării regionale.

2. Eficientizarea procesului de monitorizare și evaluare a politicii și proiectelor de dezvoltare regională.

În acest scop activitățile au fost orientate spre realizarea următoarelor aspecte:

- actualizarea/modernizarea bazei de date regională care a permis colectarea indicatorilor regionali, a informației cu privire la proiectele cu impact regional implementate în RDN, monitorizarea atingerii rezultatelor vizate, inclusiv prin urmărirea indicatorilor de realizare;

În perioada de referință a fost completat Tabelul cu indicatorii realizați în rezultatul implementării proiectelor de dezvoltare regională și a celor soft; s-a elaborat Raportul de progres cu privire la implementarea POR pentru perioada ianuarie-decembrie 2022, s-au elaborat 4 Rapoarte trimestriale de activitate al ADR Nord în anul 2022 și s-au compilat pentru anul 2022.

În anul 2022 au fost evaluate conform planului 4 proiecte de dezvoltare regională implementate anterior din sursele FNDR:

- 1) Reparația sectorului de drum local L-37 „Lipcani-Balasinești-Corjeuți-Tîrnova”, implementat în anii 2012-2013;
- 2) Iluminare stradală eficientă în comuna Tătărauca Veche, implementat în anii 2012-2013;
- 3) Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare a locuitorilor satelor Risipeni și Bocșa și a instituțiilor de menire social-culturală;
- 4) Aprovizionarea orașului Fălești cu apă din râul Prut 2.

În acest sens au fost solicitate informații de la beneficiari și organizate vizite în teritoriu pentru monitorizarea post implementare a proiectelor. În rezultat au fost elaborate 4 Rapoarte de evaluare, cu recomandări și concluzii, și expediate MIDR.

Exercițiul de evaluare a proiectelor a fost realizat în conformitate cu *Instrucțiunea privind monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor de dezvoltare regională* aprobată prin Ordinul MADRM nr.149 pe data de 23.07.2021, în scopul aprecierii eficacității acțiunilor întreprinse în cadrul proiectelor, progresul realizat în raport cu obiectivele stabilite, în vederea estimării contribuțiilor aduse în atingerea obiectivelor politicii de dezvoltare regională și diminuarea disparităților de dezvoltare.

- utilizarea sistemului geospațial GIS.

În cadrul proiectului Planificarea SMART în domeniul managementului apei au fost create 3 hărți pe domeniul AAC pentru a fi utilizate în cadrul capitolului AAC a strategiilor socio-economice ale raioanelor Briceni, Glodeni, Sîngerei.

3.2. Suport în consolidarea mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională

În scopul realizării acestei direcții acțiunile au fost axate pe următoarele măsuri:

- *Atragerea investițiilor în regiune prin aplicarea la diferite programe și proiecte naționale și externe cu excepția FNDRL*

Această măsură a fost realizată prin lansarea și organizarea concursului de propuneri de proiecte pe domeniul dezvoltării locale, finanțat din FNDRL în cadrul programului național „Satul European”. ADR Nord a fost responsabilă de informare, promovare, instruirea potențialilor beneficiari, colectarea și înregistrarea dosarelor depuse de către APL-uri din RDN la concurs, de evaluarea administrativă de birou și în teren, elaborarea procesului-verbal de evaluare administrativă. Prin urmare au fost transmise către ONDRL, instituția nou creată, responsabilă la nivel național de domeniul dezvoltării locale, 184 dosare evaluate pentru etapa a doua de evaluare tehnică.

Totodată, în scopul consolidării relațiilor de colaborare cu partenerii de dezvoltare în data de 20.06.2022, a fost semnat Contractul de finanțare cu Solidarity Fund PL în Moldova, în cadrul proiectului „Dezvoltare urbană sustenabilă în Regiunea de Dezvoltare Nord”. În perioada 13-16 decembrie 2022 reprezentantul Solidarity Fund PL în Moldova a participat în comisia de evaluare la nivel regional a proiectelor (8) depuse în cadrul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor în scopul de încurajare a orașelor să implementeze proiecte integrate de dezvoltare urbană și creării sinergiei între fondurile naționale FNDRL și Polish aid.

În anul 2022 au fost aplicate 7 concepte de proiecte: 1 CP Ministerul Afacerilor Externe al Letoniei; 1 CP Solidarity Fund PL în Moldova, 1 CP GIZ, 2 CP Interreg NEXT Dunărea, 1 CP Agenția Cehă pentru Dezvoltare, 1 CP Slovak Challenge Fund.

- *Sporirea gradului de cooperare regională și transfrontalieră prin aplicare la diferite programe transfrontaliere/transnaționale*

Cooperarea regională și transfrontalieră servește drept platformă de abordare a provocărilor și nevoilor comune în domenii specifice, aplicabile în aria programelor și strategiilor, unde actorii naționali, regionali și locali vin să le enunțe și să contribuie la rezolvarea lor prin proiecte comune transnaționale și transfrontaliere, cu rezultate tangibile.

ADR Nord, în perioada de referință, are în implementare proiectul transnațional „Industrii Creative pentru Noile Economii Urbane în Regiunea Dunării (CINEMA)”.

Totodată, există și alte oportunități de finanțare cum ar fi: Rețeaua Enterprise Europe, Programul Cosme, Programul Europa Creativă, Orizont Europa, etc.

3.3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională

Intervențiile aferente acestei măsuri sunt axate pe dezvoltarea capacităților actorilor regionali (ADR Nord, CRD Nord, APL de nivelul I, II, antreprenori) în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională, prin participarea acestora la diferite sesiuni de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde, vizite de studiu, etc. În acest sens, în perioada ianuarie - decembrie 2022 au fost organizate mai multe forme de instruirii cu participarea actorilor regionali, după cum urmează:

Dezvoltarea capacităților actorilor regionali pe forme de instruire

Forma de instruire	Număr sesiuni	Număr participanți			
		ADR Nord	CRD Nord	APL I, II	Antreprenori
Sesiuni de instruire	31	107	62	544	63
Ședințe, ateliere de lucru, mese rotunde	35	152	69	148	-
Conferințe, forumuri	12	36	23	33	-

Au fost desfășurate 9 vizite de studiu (Forum Urban Mondial, Katowice, Polonia; vizită de studiu în cadrul proiectului „Sprijin pentru Orașele - Poli de Creștere”- România (Brașov, Alba Iulia); vizită de studiu în cadrul proiectului privind sprijinirea Regiunii de Dezvoltare Nord ca răspuns la situațiile de urgență România (Brașov), vizită de studiu în cadrul proiectului „Dezvoltare urbană sustenabilă în regiunea de Dezvoltare Nord” (România, Timișoara), vizită de studiu în cadrul proiectului „Sprijin pentru Orașele - Poli de Creștere”- Republica Moldova (Orhei), Vizite de studiu în Letonia, Estonia, Germania, Polonia;

Au fost fortificate capacitățile instituționale în domeniile: dezvoltare urbană, planificare strategică și atragerea investițiilor, achiziții publice, apă și sanitație, marketing, managementul financiar.

Totodată, în cadrul programului național „Satul european”, specialiștii ADR Nord au organizat șase module de informare și instruire pentru autoritățile publice locale de nivelul I privind concursul de proiecte de dezvoltare locală cu finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL). Sesiunile au avut loc în format online și cu prezență fizică în perioada 23 martie – 1 aprilie curent și-au reunit circa 520 de participanți interesați de concurs.

PROVOCĂRI ȘI RISCURI

Drept urmare a contextului regional în care ne aflăm, inflația, războiul în țara vecină, valul de emigranți și respectiv migrația populației apte de muncă, criza energetică, a intensificat dialogul cu actorii principali implicați în derularea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională. Au fost identificate soluții eficiente de ajustare a finanțărilor pentru buna desfășurare și implementare a proiectelor.

Capacitățile limitate ale APL de a dezvolta și implementa proiecte reduce substanțial ritmul dezvoltării comunităților și regiunii. Deseori, calitatea cererilor de finanțare este de un nivel scăzut și reprezintă în mod direct nivelul de pregătire și organizare a echipelor de proiect din partea beneficiarilor. Acest fapt reprezintă o constrângere în asigurarea continuității și durabilității proiectelor de dezvoltare regională.

Participarea redusă a membrilor CRD Nord este determinată, în mare parte, de motivația scăzută din partea reprezentanților sectorului privat și ai sectorului asociativ de a se implica în domeniul dezvoltării regionale.

Procedurile repetate de achiziții publice generează întârzieri serioase în implementarea proiectelor. La licitațiile pentru contractarea lucrărilor de construcție a stațiilor de epurare proiectanții au pregătit caiete de sarcini care fac dificilă evaluarea ofertelor pentru utilaj tehnologic.

Calitatea slabă a documentației tehnice cu omisiuni, necorelări, erori care necesită revizuri ceea ce duce la afectarea procesului de implementare a proiectelor.

Din motivul situației regionale complicate au fost observate anumite lipsuri pe piața materialelor de construcții, fapt ce a dus la perioade mai îndelungate de identificare a acestora și la întârzieri privind execuția lucrărilor.

BUNE PRACTICI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE

Acordarea, de către ADR Nord a asistenței informaționale și metodologice autorităților publice locale în vederea consolidării capacităților și instruirii persoanelor responsabile este un proces efectiv în vederea îmbunătățirii calității procesului de planificare și implementare a proiectelor și minimizării erorilor aferente. Implicarea părților interesate de la începutul proiectului este cheia unei implementări eficiente a activităților planificate. Pentru a obține rezultatele dorite într-un domeniu foarte tehnic și specific, este indispensabilă implicarea experților.

La fel, păstrarea dialogului continuu cu secțiile agenției, actorii regionali și locali, discutarea în comun a tuturor provocărilor parvenite din exterior, condițiilor impuse, situațiilor neprevăzute duce la eficientizarea activității agenției și dezvoltarea profesională continuă pe domeniile prioritare de activitate.

CONCLUZII

Programul Operațional Regional (POR) Nord este principalul document de programare elaborat la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord (RDN) și, care asigură corespondența dintre Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2022-2028 și intervențiile programate la nivelul regiunii.

În anul 2022 ADR Nord a fost pe prima poziție cu privire la cota procentuală (43,2%) alocată din suma totală aprobată din FNDRL pentru anul 2022, valorificând 85 377 256,28 lei din suma alocată de 85 701 684, 47 lei ce constituie 99,62 %. Celelalte proiecte investiționale sunt la etapa executării lucrărilor de construcție și achiziționare a bunurilor.

Din totalul de 13 proiecte aprobate în DUP pentru anii 2022-2024 pe parcursul anului 2022 au fost implementate sau sunt în curs de implementare 11 proiecte, ceea ce constituie 85%. Prin urmare, ADR Nord a înaintat propuneri pentru examinarea posibilității lansării în anul 2023 a unui concurs de proiecte în domeniul de AAC, fie, susținute proiectele care anterior au fost finanțate din fondurile naționale cu impact regional și național în scopul extinderii acestora și asigurării durabilității investițiilor.

La fel, un volum mare de lucrul tehnic a fost realizat în cadrul concursului de proiecte pe domeniul dezvoltării locale (Satul european) și regionale (în cadrul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor). Rezultatele acestor concursuri vor fi palpabile în anul următor, prin contribuția autorităților publice locale de nivelul I și II, care vor implementa proiecte de dezvoltare locală și regională ce vor contribui la realizarea obiectivelor POR Nord.

Totodată, pentru acoperirea necesităților regiunii specialiștii agenției permanent caută surse de finanțare alternative, care aduc plus valoare activității agenției și contribuie la realizarea obiectivelor stabilite, prin aplicarea la diferite programe de finanțare externă.

Director ADR Nord: Maria PRISACARI

ELABORAT:

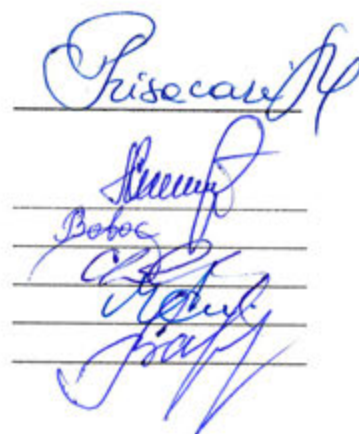
Șefa SME: Ala CUCU
Șefa SPCR: Elena BOBOC
Șef SMIP: Constantin BÂNDIU
Șef SA: Ion ILIEV
Contabil-șef: Svetlana BAZATIN

COORDONAT:

Șef Direcție politici de dezvoltare regională
Șef adjunct direcție, șef secție Direcția politici de dezvoltare regională
Secția relații cu instituțiile de dezvoltare regională

Igor MALAI _____

Sergiu TABACARU _____

Raport privind dezvoltarea capacităților specialiștilor ADR Nord, membrilor CRD Nord și reprezentanților APL din RDN în perioada ianuarie-decembrie 2022

Nr. ord.	Forma de instruire	Data, locul															ADR	CRD	APL	TOTAL			
			Prisacari M.	Boboc E.	Cebotari m.	Josan D.	Zabolotni V.	Lateo A.	Ceban G.	Bîndiu C.	Savin V.	Ojog. L.	Novgorodski E.	Răileanu D.	Gudumac D.	Iliev I.					Bazatin S.	Beșleaga T.	Urușeluc I.
I. Sesiuni de instruire/traininguri organizate																							
1	Webinar: "Procesul de evaluare și raportare CIM".	26.01.2021 online	1																1	2		2	
2	Instruirea privind monitorizarea implementării Programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională (PCTT), organizată în colaborare cu Proiectul de asistență tehnică pentru implementarea PCTT (TESIM) al Uniunii Europene.	03-04.02.2022 online		1	1	1	1													4		4	
3	Seminarul online privind dezvoltarea proiectelor de cooperare transnațională pentru proiecte ENI.	09.02.2022 online		1			1													2		2	
4	Sesiunea de informare a ADR Nord cu APL din raioanele Bălți / Rîșcani / Glodeni / Fălești / Singerei în cadrul Concursului de propuneri de proiecte de dezvoltare locală cu finanțare din mijloacele FNDRL, ediția martie 2022.	23.03.2022 online	1		1														1	3	5	100	108

10	Training: „Project Management” în cadrul Consolidării capacităților partenerilor la nivel local și regional, organizat cu suportul Solidarity Fund PL în Moldova.	07-08.04.2022 Institutul Muncii, mun. Chișinău	1	1	1														3			3
11	Seminar cu tematica: 1. Particularitățile raportării anuale a veniturilor și a impozitului pe venit reținut la sursa de plată pentru anul 2019. 2. Prezentarea informațiilor conform art.226 ¹¹ din Codul fiscal „Surse indirecte de informații”.	13-14.04.2022	1	1	1														3			3
12	Webinar cu genericul „Bune practici de achiziții publice: gestiunea contractului, executare, modificare și răspunsuri în achiziții publice în circumstanțe de urgență”.	11-13.04.2022 online	1								1	1							3			3
13	Training: „Project Management” (etapa II) în cadrul Consolidării capacităților partenerilor la nivel local și regional, organizat cu suportul Solidarity Fund PL în Moldova	13-14.04.2022 institutul Muncii, mun. Chișinău	1																1			1
14	Curs de instruire cu genericul: „Sistemului Informațional Automatizat „Registrul electronic al angajaților”.	14.04.2022 online									1								2			2
15	Instruire în cadrul proiectului „Planificare SMART în managementul sectorului apelor”.	04.05.2022 mun. Bălți	1	1															4		12	16
16	Atelier de instruire privind implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030.	05.05.2022 mun. Chișinău FIDES	1	1															3	1	2	6

25	Training „Dezvoltarea sustenabilă a orașelor din Republica Moldova prin Instrumentul de Revitalizare Urbană”.	19.08.2022 mun. Chișinău		1	1																2		4	6		
26	Training „Comunicare și securitatea în situațiile de urgență/exceptionale”.	24.08.2022 mun. Edineț		1	1	1	1	1	1												6	30	10	46		
27	Webinar: Utilizarea sistemului de monitorizare a programului (jems).	13.10.2022 online						1													1			1		
28	Webinar: Cum se construiește logica de intervenție a proiectului.	13.10.2022 online						1													1			1		
29	Instruire în domeniul protecției civile	14.10.2022 mun. Bălți	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	20	
30	Sesiune informativă cu privire la primul apel de propuneri de proiecte. Programul Regiunea Dunării 2021-2027.	25.10.2022 online						1													1			1		
31	Sesiune de informare în or. Rîșcani pentru orașele care au PRU și/s-au sunt în proces de elaborare/actualizare în cadrul Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor	03.11.2022, 04.11.2022 online		1	1			1												1	4		10	14		
Total activități 31			15	18	13	3	13	7	8	1	4	1	1	2	2	3	1	1	2	2	9	1	107	62	544	713

II. Ședințe, ateliere de lucru, mese rotunde

1	Ședința GL responsabil de elaborarea POR Nord 2022-2024	01.02.2022 online	1	1	1	1														4		20	24
2	Atelier de lucru: "Identificarea propunerilor de politici privind	02.02.2022 online	1	1		1														3			3
3	Consultări publice asupra proiectului POR Nord 2022-2024	16.02.2022 online	1	1	1	1				1					1	1	1			8		27	35
4	Ședința ordinară a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord	28.02.2022 online		1	1		1													3	32		35
5	Ședința de inițiere a Programului de accelerare a dezvoltării mun. Bălți	30.03.2022 ADR Nord	1	1	1															3		3	6
6	Ședința GL responsabil de elaborarea Programului de dezvoltare a mun. Bălți	28.04.2022 ADR Nord	1	1	1															3		2	5
7	Ședință cu referire la Programul de accelerare a dezvoltării mun. Bălți	10.05.2022 ADR Nord	1	1	1															3		2	5
8	Ședință în cadrul Programului Național de Dezvoltare a orașelor poli de creștere 2021 -2027	09.06.2022 Primăria mun. Edineț	1	1					1							1				4		4	8
9	Masă rotundă: „Perspectivele de dezvoltare ale sectorului de Aprovizionare cu Apă și Canalizare (AAC) din Regiunea de Dezvoltare Nord”.	17.06.2022 Restaurantul „OSCAR”, mun. Bălți	1	1			1	1	1		1				1	1				8	3	15	26
10	Ședință cu referire la implementarea Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica	20.06.2022 MIDR, mun. Chișinău	1	1																2			2
11	Ședință de inițiere a programului EU4 Moldova.	28.06.2022 Consiliul Raional Edineț		1										1						2			2
12	Ședință de inițiere a proiectului: „Întreprinderi și comune puternice pentru Moldova”	30.06.2022 mun. Soroca		1										1						2			2

13	Ședință cu privire la Granturile disponibile din partea Guvernului Cehiei	04.07.2022 online	1				1														2			2	
14	Ședință CRD	12.07.2022 mun. Bălți	1	1	1	1	1	1	1												7	34	2	43	
15	Workshop-ul „Tendențele și provocările sectorului de Aprovizionare cu Apă și Canalizare din Republica Moldova”	14.07.2022 s. Lunga, r. Florești	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	20
16	Ședință de inițiere privind suportul acordat Orașelor pentru elaborare și actualizare a programelor de revitalizare urbană.	02.08.2022 online		1	1			1													3		10	13	
17	Ședința Focus Grupului în domeniul Inovării și Transferului Tehnologic.	16.08.2022 online		1	1	1	1	1													5			5	
18	atelier de lucru privind consultarea/validarea Studiului de piață în sectorul de lapte, elaborat în cadrul proiectului „Modernizarea, inovarea și utilizarea cunoștințelor pentru sectorul de lapte din Moldova (MILK)”. Organizat de: Organizația People in Need	08.09.2022 mun. Bălți		1																	1		10	11	
19	Primul Atelier practic pentru UIP pentru orașe poli de creștere Edineț și Soroca.	14.09.2022																		1	1		10	11	
20	2 workshop-uri realizate în cadrul proiectului CINEMA: Workshop 1: Design Thinking Workshop 2: Maparea resurselor pentru un startup și pregătirea pitch.	17.09.2022 mun. Bălți	1	1		1	1	1												1	6			6	

21	Eveniment: „Regiunea de Dezvoltare Centru – realizări și perspective de consolidare a potențialului de dezvoltare”	21.09.2022 or. Ialoveni	1	1														1	3			3
22	Workshop în cadrul proiectului Industrii Creative în cadrul Noilor Economii Urbane în Regiunea de Nord	21.09.2022 mun. Chișinău						1	1										2			2
23	Al II-lea Atelier practic în domeniul scrierii, monitorizării și evaluării proiectelor de dezvoltare a orașelor poli de creștere în cadrul proiectului Dezvoltarea urbană a orașelor poli de creștere în RM.	22.09.2022 mun. Edineț						1										1	2		10	12
24	Noaptea Cercetătorilor Europeni 2022	30.09.2022 mun. Bălți	1	1	1	1	1	1	1									1	8			8
25	Masă rotundă în domeniul dezvoltării și revitalizării urbane	18.10.2022 mun. Bălți	1	1	1		1	1										1	6		16	22
26	Ședință în cadrul proiectului „Sprijin pentru consolidarea capacităților de planificare și a dezvoltării organizațiilor de nivel național, regional și local pentru creșterea durabilă și echilibrată a zonelor rurale și regiunilor Moldovei”.	15.11.2022 online	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1					12			12
27	Ședința cu reprezentanții Băncii KfW și GIZ pentru a evalua fezabilitatea unui Fond Global cu o misiune dedicată de a accelera procesul de eficientizare a întreprinderilor de apă canal și de a mobiliza finanțare pentru îmbunătățirea performanței, investițiile în infrastructură și extinderea accesului la servicii.	15.11.2022 online	1															1	2			2

28	Atelier de lucru privind procedurile de finalizare a proiectelor de infrastructură finanțate de Uniunea Europeană	16-17.11.2022 s. Burcuta, r. Orhei	1	1						1									1		1			5			5
29	Focus grup în cadrul studiului de specializare inteligentă. Edineț: Agricultură și procesarea produselor agricole	22.11.2022 mun. Edineț			1					1														2		7	9
30	Focus grup în cadrul studiului de specializare inteligentă. Soroca: TEXTILE și MAROCHINĂRIE (industrie fashion inteligentă și sustenabilă)	23.11.2022 mun. Soroca			1					1														2		6	8
31	Focus grup în cadrul studiului de specializare inteligentă. Bălți: AUTOMOTIVE: componente electrice și mașini/utilaje de producție	24.11.2022 mun. Bălți	1	1	1					1														4		4	8
32	Ședința cu reprezentanții Băncii Mondiale privitor la implicarea ADR în procesul de implementare a subproiectelor din cadrul proiectului "Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova".	28.11.2022 mun. Chișinău	1																1					2			2
33	Ședința CRD Nord.	30.11.2022 mun. Bălți	1	1	1		1	1	1															6			6
34	Masă rotundă cu antreprenorii și partenerii din Cehia	06.12.2022 online		1	1		1	1	1															5			5
35	Ședința Consiliului Sectorial de Asistență Externă în domeniul Alimentației cu Apă și Sanitație	20.12.2022 mun. Chișinău	1																					1			1
Total activități 35			23	27	17	8	12	13	12	5	3	2	2	2	2	4	4	1	7	1	6	1	152	69	148	369	

ADR Nord_Repartizarea mijloacelor financiare ale FNDRL pentru perioada ianuarie-decembrie 2022, lei

Nr. ord.	Denumirea proiectului	Domeniul de intervenție	Costul total al proiectului	Suma solicitată din FNDRL	Valorificat din FNDRL ianuarie-decembrie 2022	Valorificat total ianuarie-decembrie 2022
1	„Modernizarea infrastructurii spațiilor publice și instituțiilor educaționale în zona de revitalizare din municipiul Bălți”	RUDISP	25 530 204, 30	22 977 183, 87	10 277 542,80	11 610 414,75
2	„Păstrăm trecutul pentru viitor–reabilitarea patrimoniului istoric al orașului Ocnița pentru generațiile viitoare”	RUDISP	6 430 215, 00	5 787 193, 50	4 151 466,76	4 472 977,51
3	„Singerei–orașul incluziunii teritoriale”	RUDISP	14 966 485, 00	13 108 096, 56	13 001 981,79	15 611 658,17
4	„Reabilitarea,modernizarea și dotarea Muzeului de Istorie și Etnografie din mun. Bălți”	AT	10 570 000, 00	9 513 000, 00	2 086 013,05	2 594 513,05
5	„Valorificarea Patrimoniului istorico-cultural al Regiunii de Dezvoltare Nord prin reabilitarea Muzeului de Istorie și Etnografie din Municipiul Soroca”	AT	9 021 185, 68	8 119 067, 11	2 240 968,27	2 240 968,27
6	Aprovizionarea cu apă din râul Nistru pentru 33 localități din raioanele Dondușeni, Soroca,Ocnița	AAS	14 444 444, 44	13 000 000, 00	313 188,00	313 188,00
7	Apă–necesitate primordială pentru o viață calitativă în Regiunea de Dezvoltare Nord	AAS	32 693 480, 00	29.424.456,00	10 808 333,30	12 472 233,30
8	Sisteme de sanitație moderne pentru cetățenii raionului Glodeni	AAS	21.086.550,00	18 977 895, 00	7 930 929,67	7 930 929,67
9	Construcția stației de epurare regionale și extinderea rețelelor de canalizare în or.Florești	AAS	36 803 350, 00	33 123 015, 00	2 971 828,53	2 971 828,53
10	Apă pentru viață în regiunea de nord: raioanele Florești și Soroca 2	AAS	35 929 977, 00	32 336 979, 30	30 021 000,00	31 830 074,31
11	„Rețeaua Start-upHub: Laboratoare antreprenoriale din Regiunea de Dezvoltare Nord”	VIA	7 349 805, 00	6 614 824, 50	1 574 004,11	1 827 248,34
TOTAL			214.825.696,42	192.968.710,54	85 377 256,28	93 876 033,90

Sef secției SMIP

Constantin BÂNDIU